

3.2 Sankcie

Ad a) Všeobecne k sankciám

Návrh zákona o TZPO upravuje jednotlivé druhy trestov, ktoré sú v zmysle trestného práva sankciami. Vo všeobecnosti sú sankcie právnym následkom spáchaného trestného činu alebo činu inak trestného (§ 31 ods. 1 TZ). Slovenské trestné právo upravuje sankcie ako pojem spoločný a nadradený pre dve kategórie sankcií, a to tresty a ochranné opatrenia. Hovoríme tak o bipartícii alebo dualizme trestných sankcií, no v prípade právnických osôb zákonodarca počíta len s ukladaním jednej kategórie sankcií – trestov. Vo svojich ustanoveniach upravuje výpočet jednotlivých druhov trestov a zákonné podmienky pre ich ukladanie (zákonné podmienky pre ukladanie trestov sú čiastočne upravené aj vo všeobecnej časti TZ – *pozn. autorky*) a o ochranných opatreniach sa vôbec nezmieňuje. **V prípade právnickej osoby je teda trest jediným a nevyhnutným právnym následkom spáchaného trestného činu.**

Sankcie podľa slovenského trestného práva možno charakterizovať ako špecifické, zákonom ustanovené a štátom vynútiteľné následky spáchaného trestného činu alebo činu inak trestného. Ich základným a nevyhnutným znakom je, že s ich uplatnením sú spojené nevýhodné, neželateľné dôsledky pre páchatela. Trestom sa konkrétnemu páchatelovi (v tomto prípade právnickej osobe) spôsobuje určitá ujma, ktorá je neodmysliteľnou súčasťou pojmu trest. Sankcia má preto v zmysle Trestného zákona negatívny obsah. Vždy predstavuje pre páchatela, t. j. aj právnickú osobu určitú ujmu. V prípade právnickej osoby pôjde predovšetkým o ujmu na majetku alebo iných majetkových právach.

Ad b) Vzťah návrhu zákona o TZPO a Trestného zákona pri uplatňovaní sankcií

V zmysle § 1 ods. 2 ZoTZPO „*Ak tento zákon neustanovuje inak a ak to povaha veci nevyklučuje, na trestnú zodpovednosť právnickej osoby a tresty ukladané právnickým osobám sa vzťahuje Trestný zákon...*” Osobitný zákon o TZPO tak bude vo vzťahu k Trestnému zákonu špeciálny, to znamená, že všeobecné ustanovenia Trestného zákona sa použijú len vtedy, ak osobitná úprava k danej otázke neexistuje a ak to zároveň nevyklučuje povaha veci. Vzhľadom na špecifickú právnickej osoby, najmä na skutočnosť, že ide o právnu konštrukciu, bude nutné pri aplikácii všeobecných ustanovení zvažovať, či je vôbec ich aplikácia možná.

V prípade sankcií možno uvažovať o troch režimoch uplatňovania ustanovení osobitného zákona a Trestného zákona:

- a) **výlučná aplikácia ustanovení osobitného zákona o TZPO** (v prípade, že ide o také tresty, ktoré Trestný zákon nepozná, a to napríklad ustanovenia o treste zrušenia právnickej osoby, treste zákazu prijímať dotácie alebo subvencie, treste zákazu prijímať pomoc a podporu poskytovanú z fondov Európskej únie, treste zákazu účasti vo verejnom obstarávaní alebo treste zverejnenia odsudzujúceho rozsudku),
- b) **kombinácia ustanovení osobitného zákona o TZPO a ustanovení Trestného zákona** (napr. pri treste prepadnutia majetku alebo treste zákazu činnosti, kde návrh zákona o TZPO predpokladá uplatnenie ďalších ustanovení Trestného zákona, pretože podmienky ukladania daného trestu upravuje len čiastočne a takisto to platí o zásadách pre ukladanie trestov, kde osobitný zákon upravuje špeciálne najmä zásadu individualizácie trestu);
- c) **výlučná aplikácia ustanovení Trestného zákona** (napr. pri ustanoveniach o treste prepadnutia veci, kde osobitný zákon v plnom rozsahu priamo odkazuje na zákonné podmienky zakotvené v Trestnom zákone).

3.3 Druhy sankcií voči právnickým osobám v návrhu osobitného zákona

V zmysle návrhu zákona o TZPO zákonodarca počíta so zavedením celého katalógu trestov, ktoré bude možné právnickej osobe za spáchaný trestný čin uložiť. Ide spravidla o tresty postihujúce majetkové práva, ale aj o tresty diskvalifikujúce právnickú osobu z výkonu určitých práv, ktoré sú formulované vo forme zákazu. V zmysle § 10 ZoTZPO ide o nasledovné tresty:

- a) trest zrušenia právnickej osoby;
- b) trest prepadnutia majetku;
- c) trest prepadnutia veci;
- d) peňažný trest;
- e) trest zákazu činnosti;
- f) trest zákazu prijímať dotácie alebo subvencie;
- g) trest zákazu prijímať pomoc a podporu poskytovanú z fondov Európskej únie;
- h) trest zákazu účasti vo verejnom obstarávaní;
- i) trest zverejnenia odsudzujúceho rozsudku.

Ad a) Trest zrušenia právnickej osoby

Trest zrušenia právnickej osoby je v hierarchii trestov pre právnické osoby uvedený ako prvý, a to z dôvodu, že ide o najprísnejší trest, ktorý možno právnickej osobe uložiť.

V zmysle návrhu (§ 12 ZoTZPO) súd obligatórne uloží trest zrušenia právnickej osoby, ktorá má sídlo v Slovenskej republike, ak jej činnosť bola úplne alebo prevažne využívaná na páchanie trestnej činnosti.

Fakultatívne bude možné trest zrušenia právnickej osoby uložiť aj vtedy, ak právnickú osobu súd odsudzuje za trestný čin, za ktorý Trestný zákon umožňuje uložiť trest odňatia slobody na dvadsaťpäť rokov alebo trest odňatia slobody na doživotie.

Právoplatnosťou rozhodnutia, ktorým bol uložený trest zrušenia právnickej osoby, vstúpi právnická osoba do likvidácie.

Osobitné podmienky sú určené v prípade, ak je právnickou osobou komoditná burza alebo dohliadaný subjekt finančného trhu podliehajúci dohľadu vykonávanému Národnou bankou Slovenska. V takom prípade súd musí prihliadnuť aj na vyjadrenie príslušného orgánu verejnej správy, ktorý udeľuje povolenie na vznik a činnosť komoditnej burzy podľa osobitného predpisu (ak je právnická osoba komoditnou burzou), alebo na vyjadrenie Národnej banky Slovenska (ak je právnická osoba dohliadaným subjektom finančného trhu podliehajúcim dozoru tohto orgánu) a musí prihliadnuť k možnostiam a dôsledkom uloženia tohto trestu.

Ad b) Trest prepadnutia majetku

Trest prepadnutia majetku bude súd v zmysle § 13 ZoTZPO **obligatórne** ukladať právnickej osobe,

a) ktorá spáchala trestný čin uvedený v § 58 ods. 2 TZ,¹⁴² ak nadobudla maje-

¹⁴² Trestný čin nedovolené výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 173 ods. 3, trestný čin obchodovania s ľuďmi podľa § 179, trestný čin zverenia dieťaťa do moci iného podľa § 180 ods. 2 alebo 3 alebo § 181, trestný čin vydierania podľa § 189 ods. 2 písm. c), trestný čin hrubého nátlaku podľa § 190 ods. 1, 3, 4 alebo 5 alebo § 191 ods. 3 alebo 4, trestný čin nátlaku podľa § 192 ods. 3 alebo 4, trestný čin podielníctva podľa § 231 ods. 2, 3 alebo 4 alebo § 232 ods. 3 alebo 4, trestný čin legalizácie príjmu z trestnej činnosti podľa § 233 ods. 1 alebo 2 alebo § 234, trestný čin falšovania, pozmeňovania a neoprávnenej výroby peňazí a cenných papierov podľa § 270, trestný čin uvádzania falšovaných, pozmenených a neoprávnene vyrobených peňazí a cenných papierov podľa § 271 ods. 1, trestný čin výroby a držby falšovateľského náčinia podľa § 272 ods. 2, trestný čin

- tok aspoň v značnom rozsahu trestnou činnosťou alebo z príjmov pochádzajúcich z trestnej činnosti, alebo
- b) ak právnická osoba spáchala trestný čin uvedený v § 58 ods. 3 TZ.¹⁴³

V § 58 ods. 2 a 3 TZ je uvedený taxatívny výpočet trestných činov, za ktoré možno trest prepadnutia majetku uložiť aj vtedy, ak nie sú splnené podmienky uvedené v § 58 ods. 1 TZ, ktoré na rozdiel od právnickej osoby viažu ukladanie tohto trestu v prípade fyzickej osoby aj na splnenie ďalších podmienok, a to zištnej pohnutky páchatela alebo spôsobenie škody. To sa však v prípade právnickej osoby nevyžaduje.

Trest prepadnutia majetku bude postihovať majetok odsúdenej právnickej osoby, ktorý jej zostane po skončení konkurzného konania vyhláseného na výkon trestu prepadnutia majetku, po uspokojení všetkých pohľadávok proti podstate a všetkých prihlásených pohľadávok. Vyhlásenie konkurzu na odsúdenú právnickú osobu sa vykoná podľa zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii v znení neskorších predpisov. Trest prepadnutia majetku vo vzťahu k odsúdeným fyzickým osobám a právnickým osobám sa vykoná identicky, t. j. vyhlásením konkurzu na majetok odsúdenej osoby. Okruh majetku, ktorý možno postihnúť trestom prepadnutia majetku, sa bude odvíjať od právnej úpravy uvedeného zákona o konkurze a reštrukturalizácii. V zmysle takejto úpravy, majetok, ktorý vo všeobecnosti nepodlieha konkurzu, nebude postihovaný ani trestnoprávnou sankciou. Takáto konštrukcia umožňuje, aby v rámci konkurzného konania, prostredníctvom jeho špecifických inštitútov (napr. odporovateľ-

skrátenia dane a poistného podľa § 276 ods. 2, 3 alebo ods. 4, trestný čin neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 2, 3 alebo ods. 4, trestný čin daňového podvodu podľa § 277a ods. 2 alebo ods. 3, trestný čin nezaplatenia dane a poistného podľa § 278 ods. 2 alebo 3, trestný čin porušenia predpisov o štátnych technických opatreniach na označenie tovaru podľa § 279 ods. 2 alebo 3, trestný čin teroru podľa § 313 alebo § 314, trestný čin prijímania úplatku podľa § 328 ods. 2, trestný čin falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate, úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky podľa § 352 ods. 6, trestný čin prevádzacstva podľa § 355 alebo § 356, trestný čin kupliarstva podľa § 367 ods. 3, trestný čin výroby detskej pornografie podľa § 368, trestný čin rozširovania detskej pornografie podľa § 369, trestný čin ohrozovania mravnosti podľa § 372 ods. 2 alebo 3 alebo trestný čin terorizmu a niektorých foriem účasti na terorizme podľa § 419.

¹⁴³ Trestný čin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 3 alebo 4 alebo § 173 ods. 4, trestný čin legalizácie príjmu z trestnej činnosti podľa § 233 ods. 3 alebo 4, trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296, trestný čin založenia, zosnovania a podporovania teroristickej skupiny podľa § 297, trestný čin prijímania úplatku podľa § 328 ods. 3 alebo § 329 ods. 3 alebo trestný čin podplácania podľa § 334 ods. 2 alebo § 335 ods. 2.

nosť), boli riešené aj právne úkony, ktoré boli odsúdeným dlžníkom vykonané v úmysle ukrátiť (aj budúce) pohľadávky veriteľov.¹⁴⁴

Vlastníkom prepadaného majetku sa stáva štát, ak súd nerozhodne inak na základe vyhlásenej medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná. V tejto súvislosti takisto ako s platnou úpravou trestu prepadnutia majetku u fyzických osôb, resp. ochranného opatrenia zhabania majetku podľa § 83b TZ, sa postihne majetok odsúdenej osoby, ktorý vlastní po skončení konkurzného konania, a ten sa stane majetkom Slovenskej republiky, ak sa nerozhodne na základe vyhlásenej medzinárodnej zmluvy inak.¹⁴⁵

Ak je právnickou osobou dohliadaný subjekt finančného trhu podliehajúci dohľadu vykonávanému Národnou bankou Slovenska, súd mu môže uložiť trest prepadnutia majetku až po vyjadrení Národnej banky Slovenska, a to k možnostiam a dôsledkom jeho uloženia; na toto vyjadrenie súd pri svojom rozhodovaní prihliadne.

Ad c) Trest prepadnutia veci

Súd v zmysle § 14 ZoTZPO uloží právnickej osobe trest prepadnutia veci za podmienok pre ukládanie tohto trestu ustanovených Trestným zákonom. V tomto prípade osobitný zákon priamo odkazuje na ustanovenia Trestného zákona, konkrétne na ustanovenie § 60 TZ upravujúce zákonné podmienky pre ukládanie tohto trestu fyzickej osobe.

Trest prepadnutia veci je druhom trestu, ktorý postihuje majetok nachádzajúci sa vo vlastníctve právnickej osoby. Podstata trestu prepadnutia veci spočíva v tom, že sa právoplatným odsudzujúcim rozsudkom odníme vlastnícke právo právnickej osoby k veci, ktorá je v určitom vzťahu k spáchanému trestnému činu. Toto vlastnícke právo úradným výrokom potom prechádza na štát. Účel trestu prepadnutia veci sleduje zneškodnenie veci, ktorá by mohla slúžiť na páchanie ďalšej trestnej činnosti, sťaženie podmienok na páchanie ďalších trestných činov, prípadne odňatie prospechu, ktorý právnická osoba získala trestným činom.

Predmetom trestu prepadnutia veci podľa § 60 ods. 1 TZ môže byť výlučne vec,

- a) ktorá bola použitá na spáchanie trestného činu,
- b) ktorá bola určená na spáchanie trestného činu,

¹⁴⁴ K tomu pozri Dôvodovú správu k ZoTZPO, osobitnú časť.

¹⁴⁵ Tamže.

- c) ktorú páchatel získal trestným činom alebo ako odmenu zaň, alebo
- d) ktorú páchatel nadobudol za vec uvedenú v písmene c).

Trest prepadnutia veci možno uložiť len vtedy, ak právnická osoba nadobudla celú vec za vec získanú trestným činom alebo ako odmenu zaň. Ak získala právnická osoba vec sčasti zákonným spôsobom a len sčasti za vec, uvedenú v § 60 ods. 1 písm. c) TZ, nie je možné vysloviť jej prepadnutie. V takom prípade však bude možné uložiť peňažný trest podľa § 56 ods. 1 TZ zodpovedajúci hodnote danej veci.

Vec, ktorej sa trest prepadnutia týka, musí byť individuálne určená, samostatná, dosiahnuteľná a musí v čase vyhlasovania rozsudku existovať. Nemožno prehlásiť za prepadnutú vec, ktorú právnická osoba na spáchanie trestného činu použila, no takáto vec sa nenašla.

Ak vec, ktorá má byť predmetom trestu prepadnutia veci, bude nedosiahnuteľná alebo neidentifikovateľná, alebo je zmiešaná s majetkom právnickej osoby, alebo s majetkom inej osoby získaným v súlade so zákonom, môže súd uložiť prepadnutie veci takej hodnoty, ktorá zodpovedá hodnote tejto veci (§ 60 ods. 2 TZ).

Zákondarca uvádza exemplifikatívny výpočet spôsobov, akými sa vec, ktorá by inak mala byť predmetom trestu, stáva nedosiahnuteľnou. Nedosiahnuteľnou vecou sa rozumie vec zničená, poškodená, stratená, odcudzená, urobená neupotrebitelnou, spotrebovaná, ukrytá, prevedená na inú osobu s cieľom vyňať ju z pôsobnosti orgánov činných v trestnom konaní alebo inak odstránená alebo ušetrené náklady (§ 60 ods. 3 TZ).

Vecou na účely trestu prepadnutia veci sa rozumejú aj príjmy z trestného činu, zisky, úroky a iné úžitky z týchto príjmov alebo vecí, teda akékoľvek majetkové aktíva (§ 60 ods. 4 TZ).

Trest prepadnutia veci môže súd uložiť len vtedy, ak ide o vec patriacu právnickej osobe. Právnickej osobe nepatrí vec odcudzená, ani vypožičaná, zverená, alebo ak jej vlastník nie je známy. Ak je vlastníkom veci uvedenej v § 60 ods. 1 TZ osoba odlišná od právnickej osoby, nebude možné takú vec prehlásiť za prepadnutú a v prípade právnickej osoby ani za splnenia zákonom ustanovených podmienok nemôže byť vec zhabaná, pretože ochranné opatrenie právnickej osobe uložiť nemožno. Podmienka, že vec patrí právnickej osobe, musí byť splnená v čase vyhlasovania rozsudku.

Vlastníkom prepadnutej veci sa stáva štát. Ide o prípad nadobudnutia vlastníckeho práva výrokou súdu. Úradným výrokom dňom právoplatnosti roz-

sudku, ktorým bol uložený trest prepadnutia veci, prechádza vlastníctvo z odsúdeného na štát.

Výnimkou, kedy sa štát nestáva vlastníkom prepadnutej veci, je prípad, ak súd rozhodne na základe vyhlásenej medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná (§ 60 ods. 6 TZ).

Trest prepadnutia veci sleduje predovšetkým účel, aby vec, ktorá je v určitom vzťahu k spáchanému trestnému činu a ktorá by mohla slúžiť na páchanie ďalšej trestnej činnosti, bola zneškodnená. Napriek tejto skutočnosti zákonodarca v tomto ustanovení zakotvil obmedzenia pre ukladanie trestu prepadnutia veci v prípadoch, kedy by také rozhodnutie súdu nebolo účelné, ale, naopak, by mohlo ohroziť nárok poškodeného na náhradu škody alebo by to v konkrétnom prípade vzhľadom na závažnosť trestného činu bolo pre páchatela neprímerane prísne.

Trest prepadnutia veci v zmysle § 60 ods. 7 TZ súd neuloží, ak

- a) poškodenému vznikol z činu nárok na náhradu škody, ktorého uspokojenie by bolo znemožnené prepadnutím veci,
- b) hodnota veci je v zjavnom nepomere k miere závažnosti prečinu, alebo
- c) súd upustil od potrestania páchatela.

Ad d) Peňažný trest

Súd bude môcť v zmysle § 15 ZoTZPO uložiť právnickej osobe peňažný trest **od 1 500 eur do 1 600 000 eur**. Toto ustanovenie osobitného zákona sa od § 56 ods. 1 TZ odlišuje tým, že neobsahuje podmienku úmyselného trestného činu, ktorým páchatel získal alebo sa snažil získať majetkový prospech. To v prípade právnickej osoby prakticky ani nie je možné preukázať, najmä, ak sa predpokladá, že v prípade právnickej osoby pôjde o objektívnu zodpovednosť.

Trestný zákon ustanovuje zákonné podmienky na ukladanie peňažného trestu aj v ďalšom prípade, a to podľa § 56 ods. 2 TZ súd môže uložiť peňažný trest, ak ho ukladá za prečin a vzhľadom na povahu spáchaného prečinu a možnosť nápravy páchatela trest odňatia slobody neukladá, a to aj bez splnenia podmienky, že ide o páchatela trestného činu, ktorým získal alebo sa snažil získať majetkový prospech. Vzhľadom na uvedené podmienky možno predpokladať, že podľa tohto ustanovenia bude ukladanie peňažného trestu právnickej osobe len výnimočné.

Výmera peňažného trestu od 1 500 eur do 1 600 000 eur je neprekročiteľná smerom dole aj smerom nahor.

Trestný zákon v súvislosti s ukladaním peňažného trestu zakotvuje základnú podmienku, a tou je vymožitelnosť trestu. Súd peňažný trest neuloží, ak je zrejmé, že ho odsúdená právnická osoba nebude schopná zaplatiť (§ 56 ods. 5 TZ). Odsúdený, t. j. právnická osoba je povinná zaplatiť peňažný trest spravidla jednorazovo. Takisto ako v prípade fyzickej osoby, ak to bude odvodňovať výška uloženého peňažného trestu a majetkové (nie osobné) pomery právnickej osoby, súd by mohol rozhodnúť, že odsúdená právnická osoba zaplatí peňažný trest v mesačných splátkach (§ 56 ods. 3 TZ). Rozhodnutie súdu o povolení splátok by aj v tomto prípade malo mať fakultatívnu povahu.

Vlastníkom zaplatenej sumy peňažného trestu sa stáva štát.

Trestný zákon v § 56 ods. 4 TZ upravuje započítanie už vykonaného peňažného trestu do nového peňažného trestu, ktorý bol páchatelovi uložený pre ten istý skutok alebo do tohto trestu, ak bol uložený ako súhrnný trest alebo úhrnný trest, čo nemožno ani v prípade právnickej osoby vylúčiť.

Ak súd ukladá peňažný trest fyzickej osobe, ustanoví pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, náhradný trest odňatia slobody až na päť rokov (§ 57 ods. 3 TZ). Toto je vzhľadom na absolútnu nemožnosť uloženia trestu odňatia slobody právnickej osobe vylúčené.

Ad e) Trest zákazu činnosti

Trest zákazu činnosti bude môcť v zmysle § 16 ZoTZPO súd uložiť na **jeden rok až desať rokov**, ak právnickú osobu odsudzuje za trestný čin, ktorého sa dopustila v súvislosti s touto činnosťou.

Trest zákazu činnosti spočíva v tom, že sa právnickej osobe po dobu výkonu tohto trestu zakazuje výkon jedného alebo viacerých predmetov podnikania alebo takej činnosti, na ktoré treba osobitné povolenie alebo ktorej podmienky upravuje osobitný predpis.

Pre stanovenie druhu a výmery trestu pre právnickú osobu súd prihliadne, okrem iného, na následok uloženia trestu na samotnú budúcu činnosť právnickej osoby, ako aj na dôsledky, ktoré môže mať uloženie takéhoto trestu na tretie osoby.¹⁴⁶

Ad f) Trest zákazu prijímať dotácie alebo subvencie

V zmysle § 17 ZoTZPO súd trest zákazu prijímať dotácie alebo subvencie uloží na **jeden rok až desať rokov**, ak právnickú osobu odsudzuje za trestný čin

¹⁴⁶ K tomu pozri Dôvodovú správu k ZoTZPO, osobitnú časť.

spáchaný v súvislosti so žiadosťou o dotáciu, subvenciu, príspevok alebo iné plnenie zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu verejnoprávnej inštitúcie, rozpočtu štátneho fondu, rozpočtu vyššieho územného celku alebo rozpočtu obce, s ich poskytovaním alebo využívaním.

Trest zákazu prijímať dotácie alebo subvencie spočíva v tom, že sa právnickej osobe počas doby určenej súdom zakáže uchádzať sa alebo prijať dotáciu, subvenciu, príspevok alebo iné plnenie zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu verejnoprávnej inštitúcie, rozpočtu štátneho fondu, rozpočtu vyššieho územného celku alebo rozpočtu obce.

Keďže jednou z foriem činnosti, ktorými právnická osoba vykonáva svoju činnosť a ktorá sa dotýka spoločenských záujmov, je účasť vo výberových konaniach na rôzne formy dotácií, príspevkov alebo iných plnení z verejných rozpočtov, týmto trestom sa teda sleduje znemožnenie, aby sa odsúdená právnická osoba mohla o takéto finančné prostriedky uchádzať, resp. ich prijať. Porušenie tohto zákazu bude zakladať trestnú zodpovednosť pre trestný čin marenia výkonu úradného rozhodnutia. Na účely zabezpečenia riadneho výkonu tohto trestu sa do zákonov všeobecne upravujúcich poskytovanie dotácií zavádza nová podmienka, ktorá musí byť splnená, a to skutočnosť, že žiadateľovi o dotáciu, ktorým je právnická osoba, nebol právoplatne uložený trest zákazu prijímať verejné dotácie a subvencie.¹⁴⁷

Uloženie tohto trestu sa bude súčasne evidovať v registroch, do ktorých zápisom právnická osoba vzniká, a to v záujme zabezpečenia publicity tejto právnej skutočnosti, a to v záujme minimalizovať rizika porušovania uloženého zákazu.¹⁴⁸

Ad g) Trest zákazu prijímať pomoc a podporu poskytovanú z fondov Európskej únie

Trest zákazu prijímať pomoc a podporu poskytovanú z fondov Európskej únie súd uloží na jeden rok až desať rokov, ak právnickú osobu odsudzuje za trestný čin spáchaný v súvislosti so žiadosťou o pomoc a podporu poskytovanú z fondov Európskej únie podľa osobitného predpisu, t. j. podľa zákona č. 528/2008 Z. z. o pomoci a podpore poskytovanej z fondov Európskeho spoločenstva v znení neskorších predpisov alebo o iné plnenie z fondov Európskej únie, s ich poskytovaním alebo využívaním.

¹⁴⁷ Tamže.

¹⁴⁸ Tamže.

Porušenie tohto zákazu bude zakladať trestnú zodpovednosť pre trestný čin marenie výkonu úradného rozhodnutia.¹⁴⁹

Trest zákazu prijímať pomoc a podporu poskytovanú z fondov Európskej únie spočíva v tom, že právnickej osobe sa počas doby určenej súdom zakáže uchádzať sa alebo prijať pomoc a podporu poskytovanú z fondov Európskej únie podľa osobitného predpisu alebo iné plnenie z fondov Európskej únie.

Ad h) Trest zákazu účasti vo verejnom obstarávaní

V zmysle § 17 ZoTZPO súd trest zákazu účasti vo verejnom obstarávaní uloží na **jeden rok až desať rokov**, ak právnickú osobu odsudzuje za trestný čin, ktorého sa dopustila v súvislosti s verejným obstarávaním alebo so žiadosťou o pomoc a podporu poskytovanú z fondov Európskej únie podľa osobitného predpisu alebo o iné plnenie z fondov Európskej únie, s ich poskytovaním alebo využívaním.

Z povahy veci pôjde predovšetkým o niektorý z trestných činov machinácie pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe podľa § 266 až 268 TZ. Porušenie tohto zákazu bude zakladať trestnú zodpovednosť pre trestný čin marenia výkonu úradného rozhodnutia.¹⁵⁰

Trestom zákazu účasti na verejnom obstarávaní sa odsúdenej právnickej osobe znemožňuje zúčastniť sa verejného obstarávania na dobu určenú súdom v rozsudku.

Ad i) Trest zverejnenia odsudzujúceho rozsudku

Podľa § 20 ZoTZPO súd môže uložiť trest zverejnenia odsudzujúceho rozsudku alebo jeho časti, ak je potrebné oboznámiť verejnosť s odsudzujúcim rozsudkom, najmä vzhľadom na okolnosti alebo závažnosť trestného činu, alebo ak to vyžaduje záujem na ochrane bezpečnosti alebo zdravia ľudí, zvierat alebo majetku.

Primárne bude publikačným zdrojom Obchodný vestník, pričom súd bude môcť uložiť aj zverejnenie v inom verejnom oznamovacom prostriedku (napr. periodická tlač s celoslovenskou alebo regionálnou pôsobnosťou, nemožno vylúčiť ani zverejnenie na internete) alebo aj v prevádzkových priestoroch právnickej osoby. Náklady spojené so zverejnením rozsudku bude znášať vždy odsúdená právnická osoba.¹⁵¹

¹⁴⁹ Tamže.

¹⁵⁰ Tamže.

¹⁵¹ K tomu pozri Dôvodovú správu k ZoTZPO, osobitnú časť.

Súd môže súčasne určiť jeden alebo viaceré verejné oznamovacie prostriedky a podniky alebo organizačné zložky právnickej osoby, v ktorých má byť rozsudok zverejnený. Súd súčasne určí rozsah a spôsob zverejnenia odsudzujúceho rozsudku a lehotu, v ktorej má byť rozsudok zverejnený. Odsúdená právnická osoba bude musieť zverejniť na svoje náklady odsudzujúci rozsudok alebo súdom určenú časť takého rozsudku v Obchodnom vestníku alebo aj v inom súdom určenom verejnom oznamovacom prostriedku, alebo v jednom alebo viacerých podnikoch alebo organizačných zložkách právnickej osoby s uvedením názvu a sídla odsúdenej právnickej osoby. V odsudzujúcom rozsudku, ktorý má byť zverejnený, musia byť pred zverejnením údaje umožňujúce identifikáciu fyzickej osoby a právnickej osoby, ktorá je odlišná od odsúdenej právnickej osoby, anonymizované. Trest zverejnenia odsudzujúceho rozsudku môže pôsobiť ako veľmi účinný nový druh trestu, ktorý bude využívaný najmä v tých prípadoch, keď bude potrebné oboznámiť verejnosť s protiprávnou činnosťou odsúdenej právnickej osoby, napríklad v prípadoch ohrozenia zdravia ľudí, zvierat, majetku alebo ochrany životného prostredia.¹⁵²

3.4 Zásady uplatňujúce sa pri sankcionovaní právnických osôb

Pre správne a spravodlivé ukladanie sankcií je dôležité dodržiavanie základných zásad ukladania sankcií. V § 34 TZ sú upravené zásady ukladania trestov. Trestný zákon neobsahuje absolútny výpočet zásad, ktoré sa uplatňujú pri ukladaní trestov. Niektoré zásady, ako vedúce právne idey sú vo vzťahu k sankciám formulované aj v Ústave SR a v medzinárodných dokumentoch.¹⁵³ V prípade právnických osôb návrh zákona upravuje detailnejšie, síce najmä zásadu individualizácie trestu, no vzhľadom na vzťah špeciality osobitného zákona k Trestnému zákonu, osobitne k § 34 TZ, kde sú upravené jednotlivé zásady ukladania trestov, bude § 34 TZ takmer v celom rozsahu aplikovateľný aj na právnické osoby (v niektorých prípadoch to povaha veci bude vylučovať – *pozn. autorky*).

Systém trestov a zásady, podľa ktorých sa tresty ukladajú, sa zakladajú na myšlienke, že trest má byť úmerný stupňu závažnosti činu pre spoločnosť, má byť individualizovaný a diferencovaný vzhľadom na charakter spáchaného činu aj osobu páchatela (len v prípade fyzickej osoby – *pozn. autorky*), má byť sprá-

¹⁵² K tomu pozri Dôvodovú správu k ZoTZPO, osobitnú časť.

¹⁵³ ČIČ, M. *Československé trestné právo*. Bratislava : Obzor, 1983, s. 197.